



za 13.02.2010

Bad Boys Collective

Music on the Spot

Concertzaal - 20.00

19.15 Inleiding door Maarten Beirens

CONCERTGEBOUW
BRUGGE

Biografieën

Daan Vandewalle studeerde aan het Koninklijk Conservatorium Gent bij Claude Coppens. Als solopianist maakte hij zijn debuut op het festival Ars Musica in 1992. Inmiddels geniet hij internationale faam als uitvoerder van twintigste-eeuwse pianoliteratuur, met een sterke aandacht voor de Amerikaanse experimentele traditie. Zijn repertoire omvat werk van componisten als Ives, Ligeti, Lutoslawski, Rzewski en Wolff. Als improvisator werkt hij samen met musici als Fred Frith, Barry Guy en Sonic Youth. In 2000 werden zijn verdiensten voor de Belgische muziek bekroond met de Pelemansprijs. Recente projecten zijn een pianoduo met Geoffrey Douglas Madge en de opname van de integrale *Inner Cities* van Alvin Curran.

Arne Deforce studeerde hedendaagse muziek, cello en kamermuziek aan het Koninklijk Conservatorium van Gent en Brussel. Zijn muzikale cultuur wordt bepaald door de historische avant-gardes van de 20e eeuw. Naast zijn solocarrière is hij tevens actief in kamermuziekverband en als kernlid van het ensemble voor hedendaagse en experimentele muziek Champ d'Action. Arne Deforce geeft lecture-performances over hedendaagse muziek en doceert muziekgeschiedenis en kamermuziek aan het Stedelijk Conservatorium van Brugge. Hij bereidt een doctoraat voor over de New Complexity aan de universiteit van Leiden en aan het Orpheus-Instituut. Sinds november 2005 bekleedt hij de functie van artistiek directeur bij het Centre de Recherches et de Formation Musicales de Wallonie (CRFMW).

In het begin van de jaren 70 richtte Chris Cutler The Ottawa Music co. mee op en werd later lid van de Britse experimentele groep Henry Cow. In 1977 vormden Henry Cow, The Mike Westbrook Orchestra en Frankie Armstrong een bigband en maakten ze tournees in Europa. Chris Cutler hielp ook nog andere groepen oprichten met artiesten van verschillende nationaliteiten. Hij was een vast lid van de Amerikaanse groepen Pere Ubu, Hail en The Wooden Birds en nu werkt hij sporadisch samen met John Rose, Fred Frith, Zeena Parkins, Ianu Dumitrescu, Peter Blegvad en Stevan Tickmayer. Hij richtte ook de onafhankelijke platenmaatschappij ReR/Recommended op. Hij is uitgever van het nieuwemuziekmagazine *Unfiled* en auteur van het theorieboek *File Under Popular*. Nu en dan geeft hij ook lezingen over theoretische en muzikale thema's.

Jean-Marc Montera, de Franse gitarist met een achtergrond in de rockmuziek, specialist in vrije improvisatie en klankexperimenten, treedt op als soloartiest en binnen verschillende groepen: AMP, The Room, Meditrio. In zijn muziek evocert hij een abstracte klankwereld alsook het dagelijkse proces van de stad en de arbeid. Hij werkt samen met Fred Frith, André Jaume, Barre Philips, Louis Sclavis, Christine Wodrascka en anderen. Jean-Marc Montera is de medeoprichter van Le Groupe de Recherche et d'Improvisation Musicales. In 1999 sloot hij zich aan bij Hubert Colas om samen met hem Montévidéo op te richten, het centrum van hedendaagse creaties in Marseille. In 2001 creëerde hij eveneens l'Ensemble d'Improvisateurs Européens. Dit gezelschap is gespecialiseerd in de interpretatie van grafische partituren. Hij werkt samen met kunstenaars uit de beeldende kunsten, het theater en de dans.

Bad Boys Collective

Chris Cutler

percussie, electronics

Arne Deforce

cello

Jean-Marc Montera

elektrische gitaar

Daan Vandewalle

piano

Kristien Daem

sightways

fotografie

— — —

John Cage (1912-1992),

Pianoconcerto (1957-58)

Fred Frith (1949),

Stone, Brick, Glass, Wood, Wire (Graphic Scores 1986-1996)

Bad Boys Collective,

The CGB Pictures (2010)

— Pauze —

Cornelius Cardew (1936-1981),

Treatise (1963-67)

Actie! Muziek! Vrijheid!

Een van de opmerkelijkste avant-gardistische fenomenen in de nieuwe muziek was ongetwijfeld de introductie van grafische partituren. De snelle muzikale evoluties in de twintigste eeuw zorgden ervoor dat de complexiteit, de virtuositeit en een steeds breder gamma aan speeltechnieken en nuances voortdurend werden opgedreven. De partituren werden daardoor vaak steeds gedetailleerder en als het ware volgepropt met informatie. In extreme gevallen was het voor de muzikanten een hele klus om dat gedecodeerd te krijgen. In zekere zin kon de zorg die componisten besteedden aan het nauwkeurig noteren van iedere klank en detail dat ze wilden bereiken, paradoxaal genoeg ertoe leiden dat muzikanten zich juist geremd voelden, geïntimideerd door de notatie en op die manier juist minder in staat waren om al die details en klanken met de nodige muzikaliteit 'uit de partituur te halen'. Tegen die achtergrond dook vanaf de jaren 1950 de grafische notatie op. Al is 'de' grafische notatie een misleidende term, want een van de kenmerken is net dat zowat elke componist hiermee de vrijheid nam om zijn eigen grafische codes en symbolen te ontwikkelen, los van (of als aanvulling bij) het conventionele notenschrift.

Ondanks de grote diversiteit van grafische partituren zijn er twee belangrijke categorieën te onderscheiden, die rechtstreeks te maken hebben met de beweegredenen om grafische notatie te ontwikkelen. Ofwel kiest de componist ervoor nieuwe grafische symbolen en notatiewijzen te ontwerpen, die een vaste betekenis hebben. In dat geval is het vooral een kwestie van handiger notatiewijzen te ontwerpen om bepaalde speelwijzen, technieken of wat dan ook duidelijk aan te geven. De muzikant moet dan wel eerst die nieuwe symbolen leren interpreteren.

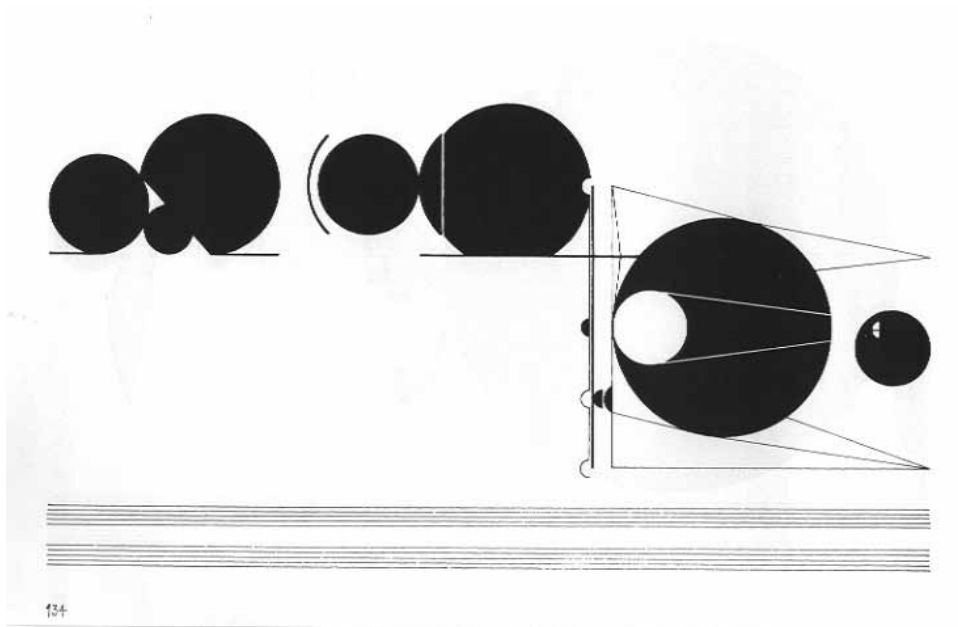
De tweede categorie is eigenlijk interessanter: daar gaat het om grafische elementen waaraan geen vaste code verbonden is. In dat geval wordt er van de muzikanten een creatieve inbreng verwacht: zij moeten meer intuïtief reageren op wat er op het papier staat. Deze benadering hangt nauw samen met de tendens (die niet toevallig zijn hoogtepunt kende in de anti-autoritaire jaren 1960) om de taakverdeling tussen componist en de uitvoerder (die enkel getrouw moet 'reproducen' wat er in de partituur staat) te herdenken en de vertolker weer meer creatieve inbreng in het geheel te geven. De Amerikaanse componist John Cage was een van de grote pioniers van die tendens, wat hij vooral realiseerde door in zijn muziek veel zaken bewust niet vast te leggen ('indeterminacy'). Grafische notatie, zoals dat onder meer in enkele van Cages *Variations* voorkomt, is daar dan een logisch verlengstuk van.

Die vrije rol, waarbij de componist heel veel beslissingen overlaat aan de uitvoerder, geeft die uitvoerder geen vrijgeleide om eender wat te doen. Hoe ongebruikelijk en (doelbewust) vaag de grafische notatie soms ook is, er is nog altijd een notatie, een schriftelijk referentiepunt waartoe de uitvoering zich moet verhouden. Ook al is die notatie zeer onconventioneel en zien sommige van die grafische partituren eerder als abstracte kunstwerken uit, ook dan blijven het kunstwerken die bedoeld zijn om in klank omgezet te worden. De vrijheid van de vertolker mag dan wel dicht in de buurt komen van het soort vrijheid dat je voorts enkel bij geïmproviseerde muziek tegenkomt, maar improvisatie in echte zin is het allerminst.

Een componist die deze problematiek op een zeer treffende manier heeft bespro-

ken, was de Brit Cornelius Cardew. Met *Treatise* (1967), een monumentale, 193 pagina's tellende partituur vol onconventionele muzikale symbolen, geometrische figuren, lijnen en cijfers, leverde hij allicht hét referentiewerk van de grafische notatie af. Lichtjes polemisch formuleerde hij zijn keuze voor zulke bewust vage, onconventionele notatie als volgt: 'A Composer who hears sounds will try to find a notation for sounds. One who has ideas will find one that expresses his ideas, leaving their interpretation free, in confidence that his ideas have been accurately and concisely notated.' De vrijheid voor de muzikant was voor hem een belangrijk doel en een goede uitvoering van *Treatise* betekende dan ook dat de vertolkers iets van hun eigen smaak, muzikaliteit en vindingrijkheid konden inbrengen. Zeer terecht betoogde Cardew dat die situatie de gebruikelijke rol van muzikant en partituur eigenlijk omdraait: 'On some level this reverses the usual relation of performer to score: normally the player pulls the music from the score, in *Treatise* the score draws the music from the player.'

De 'historische' referentiewerken van Cage en Cardew stammen uit de hoogdagen van de experimentele muziek. In het concert zijn er daarnaast vergelijkbare werken te horen van muzikanten van een jongere generatie, die niet alleen door de klassieke avant-garde maar ook door de meer experimentele rock zijn beïnvloed. Zo zijn er composities van gitarist-componist Fred Frith, Chris Cutlers voormalige collega bij de legendarische rockgroep Henry Cow. Als apotheose spelen de muzikanten een improvisatie waarbij ze de architectuur van het Concertgebouw als 'partituur' zullen interpreteren.



CONTEXT IN HET FESTIVAL COME ON! ACTION!

STAALHEMEL / CHRISTOPH DE BOECK

De nieuwste installatie van Christoph De Boeck gebruikt staal als basismateriaal. De Boeck bouwt een veruiterlijkt zenuwstelsel met hamertjes die op een netwerk van staalplaten kloppen. Deze installatie wordt gestuurd door de bezoeker, die een mini-EEG-scanner draagt. In het gehamer op de platen treden patronen op die het hersenritme van de bezoeker representeren. De bezoeker is overgeleverd aan deze machine ... of is het andersom?

— op 12.02, 13.02, 16.02, 17.02 en 18.02.10 van 18.00 tot 19.30 / Achtertoneel

— op 21.02.10 tijdens de ACTION! Happening (diverse momenten)

Gratis toegang met een ticket voor de avondvoorstelling of de Happening.

De capaciteit van de installatie is beperkt; u komt dus best op tijd.

FORUM+ / INSTALLATIES VAN TIM VETS

Tim Vets brengt diverse installaties naar Forum+, het platform voor actuele beeldende kunst in samenwerking met Musea Brugge. Tim Vets neemt ook deel aan de ACTION! Happening met Champ d'Action (21.02.10).

— dinsdag tot zondag van 9.30 tot 17.00 / Forum+

EXPO / NOTATIE IN CONFRONTATIE

Curator Johan Huys presenteert in een beknopte tentoonstelling de evolutie van de muzieknotatie. Hierbij staat de visuele kracht en pracht van notenschrift en grafische partituren centraal.

— op 12.02, 13.02, 16.02, 17.02 en 18.02.10 vanaf 18.00 / Atrium

— op 21.02.10 doorlopend tijdens de ACTION! Happening

Gratis toegang met een ticket voor de avondvoorstelling of Happening.

Begeleide rondleiding is mogelijk na inschrijving: 070 22 33 02

(ma-vr 16.00-18.30) – info@concertgebouw.be

EXPO / GRAFISCHE PARTITUREN

De evolutie in de muzieknotatie heeft in de 20e eeuw geleid tot ware grafische kunstwerken. Johan Huys selecteert er enkele uit zijn collectie.

— van 01.02.10 tot 23.02.10 / Concertgebouwcafé

ZO 21.02.10 / 10.30 /
CONCERTGEBOUW
**ACTION! HAPPENING /
CHAMP D'ACTION**

De ACTION! Happening sluit de eerste editie van het festival COME ON! af. Champ d'Action presenteert een reeks installaties en performances die de intrinsieke energie en spanning van creatie 'on the spot' belichamen. Horen, zien en ontdekken: dat is het adagium van deze happening waarin u verrast wordt achter elke deur van het Concertgebouw!

ZA 10.04.10 / 20.00 /
KAMERMUZIEKZAAL
NADAR

Werk van de jongste generatie componisten staat bij Nadar centraal. Het jonge ensemble koppelt recente stukken van Beat Furrer en Daan Janssens aan een compositie van José-Maria Sanchez-Verdú, die opvalt door zijn kleurrijke en dramatische taal. Van Filip Rathé creëert Nadar een gloednieuw werk.

WWW.CONCERTGEBOUW.BE
+32 70 22 33 02
IN&UIT BRUGGE, 'T ZAND 34, 8000 BRUGGE

